

ZAPISNIK

sa 57. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore,
održane 22. septembra 2015. godine

Sjednica je počela u 11 sati i 10 minuta.

Sjednicom je predsjedavao dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi/ce Odbora: Husnija Šabović, Rešad Sijarić, Zoran Miljanić, dr Ljiljana Đurašković, zamjenica predsjednika Odbora i poslanici Andrija Popović i Maida Bešlić, zamjene članova Odbora Ljerke Dragičević i doc. dr Srđe Popovića, u skladu sa članom 65 Poslovnika.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici/ce: prim. dr Izet Bralić, Snežana Jonica, mr Dritan Abazović i dr Radovan Asanović.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali ministar zdravlja dr Budimir Šegrt i generalna direktorica Direktorata za upravljanje zdravstvom Gorica Savović.

Sjednici je u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore prisustvovala Barbara Rotovnik, savjetnica za vladavinu prava i evropske integracije u Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je utvrđen sledeći

DNEVNI RED:

- 1. PREDLOG ZAKONA O UZIMANJU I PRESADIVANJU LJUDSKIH TKIVA I ČELIJA U SVRHU LIJEČENJA**, koji je Skupštini Crne Gore podnijela Vlada Crne Gore;
- 2. ODREĐIVANJE PREDSTAVNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ZA UČEŠĆE U RADNOJ GRUPI ZA IZRADU ANALIZE USKLAĐENOSTI PRAVNIH PROPISA U UNUTRAŠNJEM PRAVNOM SISTEMU SA STANDARDIMA SADRŽANIM U ZAKONU O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM, SHODNO POZIVU MINISTARSTVA ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA, broj 00-63-8/15-38, od 8. septembra 2015. godine, I**
- 3. TEKUĆA PITANJA.**

PRVA TAČKA- PREDLOG ZAKONA O UZIMANJU I PRESADIVANJU LJUDSKIH TKIVA I ČELIJA U SVRHU LIJEČENJA, koji je Skupštini Crne Gore podnijela Vlada Crne Gore

U uvodnom izlaganju o Predlogu zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja ministar zdravlja dr Budimir Šegrt je saopštio da je donošenje ovog zakona nametnula potreba daljeg i potpunijeg usaglašavanja sa propisima Evropske unije koji uređuju ovu oblast, naglašavajući da se pristupilo donošenju posebnog zakona koji uređuje oblast tkiva i ćelija,

jer trenutno važeći Zakon koji je donešen 2009. godine ne pravi razliku između organa i tkiva, odnosno ćelija.

Predlogom zakona se potpunije uređuju standardi kvaliteta i bezbjednosti tkiva i ćelija koji su namijenjeni za korišćenje kod ljudi u postupcima dobijanja, davanja, uzimanja, testiranja, obrade, očuvanja, skladištenja, distribucije, presađivanja, uvoza, izvoza i razmjene tkiva i ćelija, kao i za industrijsku izradu proizvoda dobijenih od tkiva i ćelija, u cilju obezbjeđivanja zaštite zdravlja ljudi. U skladu sa opredjeljenjem zaštite prava ljudi i dostojanstva ljudskog bića u postupcima primjene biomedicinskih tehnologija u liječenju, Predlog zakona se temelji na načelima: pristanka davaoca i primaoca, davanja u cilju liječenja, nekomercijalnog davanja i anonimnosti davaoca i primaoca. U cilju bezbjednosti pacijenata, utvrđena je svaka faza ovog postupka: obaveza Ministarstva, drugih zdravstvenih ustanova, obrazovnog sistema i medija da vrše popularizaciju i promociju davanja tkiva i ćelija, definisanje uslova pod kojima zdravstvene ustanove mogu da obavljaju ove poslove, određivanje kvalifikacije zdravstvenih radnika koji sprovode ove postupke, određivanje načina formiranja liste čekanja, obaveza zdravstvenih ustanova u uspostavljanju i održavanju sistema kvaliteta, obaveza uspostavljanja sistema sljedljivosti, sistema praćenja i prijave neželjenih dejstava, definisanje postupka uzimanja od živog i umrlog davaoca, postupka presađivanja, uvoza, izvoza i razmjene tkiva i ćelija, obaveze vođenja adekvatne dokumentacije i evidencije o postupcima, obaveze Izvještaja prema Evropskoj uniji i definisanje kaznenih odredbi. Donošenje ovog zakona će predstavljati dopunu nacionalnog zakonodavnog miljea koji predstavlja set zakona iz oblasti biomedicinskih tehnologija u cilju zaštite prava čovjeka i dostojanstva ljudskog bića u postupcima kada je njihova primjena jedini mogući izbor.

U raspravi su učestvovali poslanici: dr Ljiljana Đurašković, Zoran Miljanić i dr Halil Duković.

Zamjenica predsjednika Odbora dr Ljiljana Đurašković je podsjetila da se ovim Predlogom zakona uređuje uzimanje i presađivanje ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja i upitala kako će se vršiti transplantacija organa, odnosno da li će ovaj Predlog zakona biti primjenjivan i u slučaju transplantacije organa, prvenstveno jetre, srca i bubrega. Interesovalo je da li se Predlog zakona odnosi i na polne ćelije, ukazujući da je Češka usvojila Zakon kojim se, između ostalog, definiše da je saglasnost neophodna za uzimanje i presađivanje polnih ćelija kod parova koji nemaju djecu. Upitala je na koji način će biti određene zdravstvene ustanove i centri u kojima će biti stvoreni uslovi za uzimanje i presađivanje ljudskih tkiva i ćelija.

Poslanik Zoran Miljanić je uputio primjedbu Predsjedniku Odbora zbog termina održavanja sjednice, navodeći da je u toku plenum zbog čega je i ministar zdravlja dr Budimir Šegrt napustio sjednicu Odbora. Takođe, poslanik Demosa dr Asanović ne učestvuje na sjednici. Smatra da je riječ o veoma važnoj temi za građane Crne Gore i da bi se o istoj kvalitetnije vodila rasprava u njihovom prisustvu.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je saopštio da već duže vrijeme postoje problemi oko usaglašavanja termina za održavanje sjednica radnih tijela Skupštine zbog obaveza poslanika da istovremeno prisustvuju sjednicama različitih radnih tijela, kao i zbog ograničenih prostornih kapaciteta Skupštine. Takva situacija ne odgovara ni poslanicima iz vladajuće koalicije, ni poslanicima iz opozicije, ali su primorani da se istoj prilagode. Mišljenja je da Pomoćnica ministra zdravlja može adekvatno odgovoriti na sva pitanja poslanika, kao i da se će se na plenumu, uz učešće Ministra zdravlja, voditi dodatna rasprava o ovom Predlogu zakona. Predsjednik je podsjetio da pojedini članovi Odbora konstantno ne prisustvuju sjednicama Odbora.

U odgovoru na postavljena pitanja, predstavnica predlagača Generalna direktorica Direktorata za upravljanje zdravstvom Gorica Savović je saopštila da je Predlog zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja nastao zbog potrebe usaglašavanja našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije. Navela je da je pripremljen Nacrt zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja koji će posebno urediti ovu oblast, a koji je poslat na ocjenu Evropskoj komisiji. Takođe, pojasnila je da se Predlog zakona odnosi i na polne ćelije, što je propisano članom 1 Predloga zakona. Programom transplatacije biće uređeno koje ustanove mogu da vrše procese uzimanja i presađivanja tkiva i ćelija, a u skladu sa tim Programom vršiće se njihovo opremanje prema standardima kvaliteta i bezbjednosti, kao i edukacija stručnog kadra. Naglasila je da se Predlog zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja odnosi na sistem kvaliteta, odnosno na sve postupke koji treba da se primijene. Razvoj biomedicinske tehnologije i njen ogroman značaj u liječenju je uslovio i donošenje ovog zakona s obzirom da je neophodno donijeti čitav set zakona. Ovaj zakon je detaljan, jer svaki proces koji je njime regulisan je zahtjevan. Prvo se donosi Program transplantacije, pa se određuju ustanove i osposobljavaju zdravstveni radnici, a sve to je proces koji još nijesmo započeli, a za koji postoji interesovanje tako da mora postojati zakonska regulativa u toj oblasti. Transplantacija se vrši samo kad je to jedini način liječenja.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je predložio da Odbor podnese Amandman kojim se predlaže da se članu 34 u stavu 1 Predloga zakona poslije riječi “koji” doda riječ “ne”, i dalje kako slijedi, smatrajući da je vjerovatno riječ o tehničkom propustu prilikom izrade Predloga zakona. Takođe, u članu 34 u stavu 2 poslije riječi “koji” da se doda riječ “ne”, i dalje kako slijedi. Sa Amandmanom Odbora saglasio se predstavnik predlagača.

Takođe, predsjednik Odbora je ukazao da postoje određene tehničke greške u Predlogu zakona, koje je neophodno ispraviti prilikom pripreme zakona za objavu u “Službenom listu Crne Gore”, sa čime se saglasila predstavnica predlagača.

Na sugestiju predstavnice predlagača, generalne direktorice Direktorata za upravljanje zdravstvom Gorice Savović, Odbor je podnio Amandman kojim se predlaže da se u članu 14 u stavu 3 Predloga zakona riječ “uzimanja” zamjenjuje riječju “dobijanja”. Sa Amandmanom Odbora saglasio se predstavnik predlagača.

Generalna direktorica Direktorata za zdravstvo je saopštila da su radeći na pripremi podzakonskih akata i usaglašavanju sa direktivama Evropske unije uočili da u Predlogu zakona nedostaje osnov za jedan pravilnik koji treba da sačini Ministarstvo zdravlja, zbog čega je sugerisala da Odbor podnese još jedan Amandman koji glasi: U članu 42 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi: „Bliže uslove i kriterijume za direktno presađivanje određenih tkiva i ćelija propisuje Ministarstvo.“ Odbor je podnio navedeni Amandman, a sa istim se saglasio predstavnik predlagača.

Odbor za ljudska prava i slobode je većinom glasova (sa pet glasova “za” i jednim “uzdržanim”) podržao Predlog zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija i predložio Skupštini da ga usvoji sa tri Amandmana koja je Odbor podnio, a sa kojima se predstavnik predlagača saglasio.

„Za“ Predlog zakona glasali su poslanici: dr Halil Duković, Husnija Šabović, Rešad Sijarić, dr Ljiljana Đurašković i Maida Bešlić.

“Uzdržan” je bio poslanik Zoran Miljanić.

Nakon rasprave, Odbor je u skladu sa članom 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnio Skupštini

IZVJEŠTAJ
O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O UZIMANJU I PRESAĐIVANJU
LJUDSKIH TKIVA I ČELIJA U SVRHU LIJEČENJA,
koji je podnijela Vlada Crne Gore

Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, kao matični odbor, na 57. sjednici, održanoj 22. septembra 2015. godine razmotrio je PREDLOG ZAKONA O UZIMANJU I PRESAĐIVANJU LJUDSKIH TKIVA I ČELIJA U SVRHU LIJEČENJA, koji je podnijela Vlada Crne Gore.

Uvodne napomene o Predlogu zakona dao je ministar zdravlja dr Budimir Šegrt koji je, između ostalog, saopštio da je donošenje ovog zakona nametnula potreba daljeg i potpunijeg usaglašavanja sa propisima Evropske unije koji uređuju ovu oblast, naglašavajući da se pristupilo donošenju posebnog zakona koji uređuje oblast tkiva i ćelija, jer trenutno važeći Zakon ne pravi razliku između organa i tkiva, odnosno ćelija.

Predlogom zakona se potpunije uređuju standardi kvaliteta i bezbjednosti tkiva i ćelija koji su namijenjeni za korišćenje kod ljudi u postupcima dobijanja, davanja, uzimanja, testiranja, obrade, očuvanja, skladištenja, distribucije, presađivanja, uvoza, izvoza i razmjene tkiva i ćelija, kao i za industrijsku izradu proizvoda dobijenih od tkiva i ćelija, u cilju obezbjeđivanja zaštite zdravlja ljudi. U skladu sa opredjeljenjem zaštite prava ljudi i dostojanstva ljudskog bića u postupcima primjene biomedicinskih tehnologija u liječenju, Predlog zakona se temelji na načelima: pristanka davaoca i primaoca, davanja u cilju liječenja, nekomercijalnog davanja i anonimnosti davaoca i primaoca. U cilju bezbjednosti pacijenata, utvrđena je svaka faza ovog postupka: obaveza Ministarstva, drugih zdravstvenih ustanova i obrazovnog sistema da vrše popularizaciju i promociju davanja tkiva i ćelija, definisanje uslova pod kojima zdravstvene ustanove mogu da obavljaju ove poslove, određivanje kvalifikacije zdravstvenih radnika koji sprovode ove postupke, određivanje načina formiranja liste čekanja, obaveza zdravstvenih ustanova u uspostavljanju i održavanju sistema kvaliteta, obaveza uspostavljanja sistema sljedljivosti, sistema praćenja i prijave neželjenih dejstava, definisanje postupka uzimanja od živog i umrlog davaoca, postupka presađivanja, uvoza, izvoza i razmjene tkiva i ćelija, obaveze vođenja adekvatne dokumentacije i evidencije o postupcima, obaveze Izvještaja prema Evropskoj uniji i definisanje kaznenih odredbi. Donošenje ovog zakona će predstavljati dopunu nacionalnog zakonodavnog miljea koji predstavlja set zakona iz oblasti biomedicinskih tehnologija u cilju zaštite prava čovjeka i dostojanstva ljudskog bića u postupcima kada je njihova primjena jedini mogući izbor.

Pitanja poslanika su se odnosila na to da li će ovaj Predlog zakona biti primjenjivan i u slučaju transplatacije organa, da li se Predlog zakona odnosi i na polne ćelije i na koji način će biti određene zdravstvene ustanove u kojima će se vršiti uzimanje i presađivanje ljudskih tkiva i ćelija.

U odgovoru na postavljena pitanja, predstavnica predlagača Generalna direktorica Direktorata za upravljanje zdravstvom Gorica Savović je odgovorila da je pripremljen Nacrt zakona u uzimanju i presađivanju organa u svrhu liječenja, koji će posebno urediti ovu oblast, što je u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije. Takođe, pojasnila je da se Predlog zakona odnosi i na polne ćelije, što je propisano članom 1 Predloga zakona. Programom transplatacije će biti uređeno koje ustanove mogu da vrše procese uzimanja i presađivanja tkiva i ćelija, a u skladu sa

tim Programom vršice se njihovo opremanje prema standardima kvaliteta i bezbjednosti, kao i edukacija stručnog kadra.

Odbor za ljudska prava i slobode je većinom glasova (sa pet glasova “za” i jednim “uzdržanim”) **podržao** Predlog zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija i predlaže Skupštini **da ga usvoji sa tri Amandmana koja je Odbor podnio:**

Amandman I

U članu 14 u stavu 3 riječ “uzimanja” zamjenjuje se riječju “dobijanja”.

Amandman II

U članu 34 u stavu 1 poslije riječi “koji” dodaje se riječ “ne”, i dalje kako slijedi.

U članu 34 u stavu 2 poslije riječi “koji” dodaje se riječ “ne”, i dalje kako slijedi.

Amandman III

U članu 42 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi: „Bliže uslove i kriterijume za direktno presađivanje određenih tkiva i ćelija propisuje Ministarstvo.“

Sa Amandmanima Odbora (tri) saglasio se predstavnik predlagača, pa isti, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postaju sastavni dio teksta Predloga zakona.

Takođe, Odbor je konstatovao da u Predlogu zakona postoje pravno - tehničke greške koje je potrebno korigovati. Sa konstatacijom Odbora saglasio se predstavnik predlagača, pa na taj način, korigovane odredbe postaju sastavni dio ovog Predloga zakona.

U pitanju su sljedeće pravno - tehničke korekcije:

U članu 35 stav 2 riječi “bile pojave” brišu se.

U članu 48 stav 2 riječ “ekvivalentni” zamjenjuje se riječju “ekvivalentni”.

U članu 49 stav 4 riječ “obilježena” zamjenjuje se riječju “obilježeni”.

U članu 54 stav 4 riječ “namijenje” zamjenjuje se riječju “namijenjene”.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Rešad Sijarić, član Odbora.

DRUGA TAČKA- ODREĐIVANJE PREDSTAVNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ZA UČEŠĆE U RADNOJ GRUPI ZA IZRADU ANALIZE USKLAĐENOSTI PRAVNIH PROPISA U UNUTRAŠNJEM PRAVNOM SISTEMU SA STANDARDIMA SADRŽANIM U ZAKONU O ZABRANI DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM, SHODNO POZIVU MINISTARSTVA ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA, broj 00-63-8/15-38, od 8. septembra 2015. godine

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je podsjetio da je Skupština Crne Gore prilikom usvajanja Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, na sedmoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2015. godini, 26. juna 2015. godine, usvojila Zaključak kojim obavezuje Vladu Crne Gore da:

1. uradi analizu svih propisa koji definišu prava osoba s invaliditetom u oblastima koje definiše Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima osoba s invaliditetom, a koje su obuhvaćene i Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, i to u oblastima: informacija i elektronskih komunikacija, saobraćaja, samostalnog života i života u zajednici, porodičnih i bračnih odnosa, zatim zakona koji definišu pravnu, poslovnu i procesnu sposobnost, kao i u oblastima: obrazovanja i stručnog osposobljavanja, zdravstvene zaštite, socijalne i dječije zaštite i adekvatnog životnog standarda i u oblasti političkog i javnog života;

2. u što kraćem roku pripremi predloge izmjena zakona iz oblasti saobraćaja, zdravstvene zaštite i socijalne i dječije zaštite, i

3. u svim fazama izrade navedenih propisa budu uključeni predstavnici organizacija lica sa invaliditetom i Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je saopštio da je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava 8. septembra 2015. godine uputilo Dopis Odboru za ljudska prava i slobode u kojem poziva Odbor da delegira svog predstavnika za učešće u Radnoj grupi za izradu Analize usklađenosti pravnih propisa u unutrašnjem pravnom sistemu sa standardima sadržanim u Zakonu o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom. Predložio je da predstavnik Odbora u navedenoj Radnoj grupi bude poslanik Husnija Šabović, sa čime su se jednoglasno saglasili članovi Odbora.

TREĆA TAČKA- TEKUĆA PITANJA

U okviru ove tačke Dnevnog reda poslanici nijesu imali predloge i teme o kojima bi se vodila rasprava.

Sjednica je završena u 11 sati i 30 minuta.

**ZAPISNIK SAČINILA
SEKRETAR ODBORA**
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković